

UDC 001.1

The 1st International scientific and practical conference “Modern research in science and education” (September 14-16, 2023) BoScience Publisher, Chicago, USA. 2023. 397 p.

ISBN 978-1-73981-123-5

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern research in science and education. Proceedings of the 1st International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Chicago, USA. 2023. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-research-in-science-and-education-14-16-09-2023-chikago-ssha-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: chicago@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2023 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2023 BoScience Publisher ®

©2023 Authors of the articles

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

УДК 740

ВПЛИВ ДОСЛІДЖЕННЯ В. А ФРАНКЛА НА СУЧАСНУ ПСИХОЛОГІЮ: АНАЛІЗ КОНЦЕПЦІЇ СЕНСУ ЖИТТЯ

Варакута Марина Леонідівна

Викладач кафедри психології ВНПЗ

«Дніпровський гуманітарний університет»,

м. Дніпро, Україна

Анотація: Дана наукова робота досліджує сучасну психологічну рефлексію щодо пошуку сенсу життя в контексті концепції цінностей та впливу індивідуальних та суспільних факторів на розуміння сенсу. Автор статті аналізує різні аспекти сенсу життя, включаючи зв'язок з цінностями, вплив на цілі та мети існування, роль індивідуального підходу та стратегій для досягнення сенсу. Особлива увага приділяється теорії В.А. Франкла про пошук сенсу в умовах внутрішньої свободи та відповідальності. В роботі виділяються ключові аспекти, які визначають сенс життя, і підкреслюється важливість розділеної любові у пошуку сенсу. Робота надає детальний аналіз і рефлексію щодо розуміння сенсу життя, базуючись на фундаментальних принципах і методологічних підходах для досягнення цієї мети.

Ключові слова: сенс життя, цінності, психологічна рефлексія, індивідуальний підхід, внутрішня свобода, розділена любов, розвиток особистості, емоційна прийнятність, індивідуальні цілі, психічне благополуччя, внутрішня рефлексія, система цінностей, індивідуум, самореалізація.

У сучасній психологічній рефлексії наголошується на тому, що індивідуум самостійно формує своє призначення та сенс життя. Цей процес має

в основі концепцію цінностей, які містять в собі не лише внутрішні цінності особистості, але й цінності суспільства та інших індивідів. Розуміння сенсу життя різниться у кожної людини, однак в індивідуальних уявах неухильно присутні загальні покладені цілі та інтереси суспільства, до якого належить індивід. Питання про сенс життя стає важливим аспектом світогляду, і сучасні концепції, спрямовані на розгляд пошуку сенсу людського існування, базуються на фундаментальних принципах і методологічних підходах для досягнення цієї мети.

Зокрема, можна виділити такі аспекти у розгляді сенсу життя:

1. Сенс життя переплітається з об'єктивно важливими цінностями, які визначають основні пріоритети та цілі існування.
2. В основі сенсу життя лежить життєво важлива та емоційно прийнятна мета, яка надає життю напрямок та ціль.
3. Сенс життя є суттєвим, невід'ємним атрибутом індивіда, який формує індивідуальний підхід до існування.
4. Розуміння сенсу життя передбачає наявність стійких планів та стратегій для майбутнього.
5. Сенс життя може еволюціонувати та змінюватися з розвитком особистості.

В аналізі теорії особистості, спираючись на дослідження з психотерапевтичної практики, В.А. Франкл розглядав процес пошуку та виявлення сенсу життя як невід'ємну життєву задачу індивіда. У своєму науковому наративі В.А. Франкл виділяє три ключові аспекти [1]:

- вчення про свободу волі, яке допомагає розуміти, що людина має свободу вибору і прийняття відповідальності за свою долю;
- вчення про прагнення до сенсу, що визначає вроджену мотиваційну тенденцію, що веде особистість до пошуку сенсу в житті, як основного рушія її поведінки та розвитку;
- вчення про сенс життя, яке розглядає сенс як явище, доступне кожній людині незалежно від різних факторів, таких як стать, вік, інтелект,

освіта, характер, релігійні переконання тощо.

Володіння прагненням до виявлення та реалізації сенсу особистого життя, за поглядами В.А. Франкла, являє собою вроджену мотиваційну тенденцію, яка характерна для всіх індивідів та є важливим керівником їхньої поведінки та особистісного розвитку. Відсутність сенсу, за В.А. Франклом, породжує стан, відомий як «екзистенційний вакуум» або «екзистенційна фрустрація». Саме цей екзистенціальний вакуум, за спостереженнями Франкла, є коренем багатьох специфічних «ноогенних неврозів», особливо поширених після Другої світової війни в країнах Західної, Східної Європи та Сполучених Штатах.

В контексті вчення В.А. Франкла, знайти сенс життя розглядається як покликання, яке виникає само собою, а не як інтелектуальне питання, яке людина ставить перед собою. Це покликання вимагає від індивіда постійної відповіді на нього, вираженої не словами, а діями. Таким чином, В. А. Франкл підкреслює важливість індивідуальної відповідальності за визначення та реалізацію сенсу свого життя.

Однією з ключових ідей вчення В. А. Франкла про свободу волі є те, для чого індивідуум володіє свободою. У своїх різних працях В. А. Франкл надає різноманітні формулювання цього поняття, але загальна сутність полягає в тому, що свобода волі полягає у прийнятті відповідальності за власне життя, слуханні власної совісті та прийнятті рішень щодо своєї долі. Франкл визначає людину як істоту, яка постійно вирішує, ким вона стане в наступному моменті свого життя [2].

За поглядами В.А. Франкла, сенс життя не може бути зведений до насолоди, оскільки насолода є внутрішнім станом суб'єкта. Таким чином, В.А.Франкл аргументує, що людина не може прямо прагнути до щастя, але може шукати причини для щастя. Він вказує, що постійне прагнення до насолоди може призвести до фрустрації особистості. Запитання про те, як людина відшукує свій сенс, стає ключовим у психотерапевтичній практиці логотерапії, в якій В.А. Франкл розглядає совість як інструмент для виявлення сенсу в кожній конкретній ситуації життя.

У своєму творі «Людина в пошуках справжнього сенсу» В. А. Франкл ідентифікує три основні групи цінностей та шляхи, якими людина може знайти сенс у своєму житті [2]. В. А. Франкл подає їхній опис та інтерпретує таким чином:

1. Цінності творчості: Ці цінності виявляються через акти творчості, де сенс життя полягає у творенні та продуктивній діяльності. Вони включають творчий внесок людини у світ.

2. Цінності переживання: Ці цінності виявляються в людських переживаннях та чутливості до оточуючого світу. Вони виявляються у сприйнятті та реакціях на явища дійсності.

3. Цінності відношення: Ці цінності виявляються через відношення особистості до своєї долі та обмежень. Сенс життя знаходиться в унікальному підході особистості до обмежень, які їй доводиться зазнавати [2].

В.А. Франкл також відзначає важливість розділеної любові як фундаментального засобу знаходження сенсу життя. Він підкреслює, що жодна наукова теорія не може бути настільки переконливою і достовірною, як власний досвід щастя від розділеної любові. Ця любов до близьких людей дає особистості переконання у справжньому сенсі її життя.

Сенс життя визначається як самостійний і свідомий вибір цінностей, які орієнтують нас не на матеріальні надбання, а на реалізацію всього нашого потенціалу. Серед цих поглядів можна виділити:

- сенс життя пов'язаний з об'єктивно важливими цінностями;
- в ціннісній основі сенсу життя закладено життєво важливу, емоційно прийнятну мету;
- сенс життя є важливою складовою особистості;
- розуміння сенсу життя передбачає наявність стійких планів і програм на майбутнє;
- з розвитком особистості сенс життя може змінюватися;
- зміст сенсу життя відображає історичні умови та можливості реалізації самої особистості;

Сенс життя полягає в самореалізації особистості та бажанні людини творити, віддавати та ділитися з іншими. Чим значущіша особистість, тим більше вона впливає на своє оточення. Кожна окрема людина визначає свій власний сенс життя, який обумовлений як об'єктивними обставинами, так і її індивідуальними характеристиками.

ЛІТЕРАТУРНІ ДЖЕРЕЛА

1. Каліна Н.Ф. Психотерапія : підручник / Н.Ф. Каліна. — К. : Академвидав, 2010. — 288 с. (Серія «Альма-матер»).
2. Франкл В. Людина в пошуках справжнього сенсу. Психолог у концтаборі / В. Франкл ; пер. з англ. О. Замойської. — Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. — 160 с.

